

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

การศึกษาโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อประเมินผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนและวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาให้สินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 ในการศึกษาผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน ใช้วิธีการศึกษาจากข้อมูล ทฤษฎีของธนาคารออมสินภาค 7 ส่วนการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการได้รับสินเชื่อศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มคือ ลูกหนี้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ จำนวน 100 ราย และลูกหนี้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ จำนวน 100 ราย การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเฉลี่ย ผลการศึกษามีดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

1) การประเมินผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7

ธนาคารออมสินภาค 7 มีบทบาทหน้าที่ในการดำเนินงานโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน 2 ประการคือ เป็นคณะผู้เจรจาแก้ไขหนี้ในระบบและหนี้ในระบบ และพิจารณาอนุมัติสินเชื่อแก่ลูกหนี้ที่ผ่านการเจรจาแก้ไขหนี้ ตามหลักเกณฑ์การให้สินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสิน ทั้งนี้ได้เริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2548 จนถึงปัจจุบัน โดยได้รับมอบลูกหนี้ที่ไปลงทะเบียนขอรับความช่วยเหลือแก้ไขปัญหานี้สิน จำนวนทั้งสิ้น 42,711 ราย แบ่งเป็นหนี้ในระบบจำนวน 30,399 ราย และหนี้ในระบบ จำนวน 12,372 ราย สำหรับผลการเจรจาแก้ไขหนี้ พบว่า มีลูกหนี้ในระบบจำนวน 30,399 รายที่เข้าร่วมการเจรจาแก้ไขหนี้ สามารถสรุปผลการเจรจาได้ดังนี้ ลูกหนี้ส่วนใหญ่หลังเข้าร่วมเจรจาแล้วขอยกออกจากโครงการมากที่สุด เนื่องจากคิดว่าถ้าเข้าร่วมโครงการแล้วจะได้รับเงินแจกฟรีเพื่อนำไปชำระหนี้สิน นอกจากนั้นบางส่วนคิดว่ากระบวนการดำเนินงานมีความยุ่งยาก รองลงมาคือลูกหนี้ไม่ประสงค์กู้เงินกับธนาคารออมสิน และมีลูกหนี้เพียงส่วนน้อยที่แจ้งความประสงค์ขอกู้เงินกับธนาคารออมสิน โดยลูกหนี้กลุ่มดังกล่าวส่วนใหญ่แจ้งความประสงค์ขอกู้เงินแล้วไม่มาติดต่อขอกู้เงินจากธนาคาร รองลงมาคือลูกหนี้ได้มายื่นขอกู้เงินจากธนาคารแล้วแต่ธนาคารไม่อนุมัติเงินกู้ และมีเพียงส่วนน้อยที่ธนาคารอนุมัติสินเชื่อตามโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนให้แก่ลูกหนี้

สำหรับการเจรจาแก้ไขหนี้ในระบบ มีลูกหนี้ในระบบจำนวน 12,372 ราย เข้าร่วมการเจรจาแก้ไขหนี้ ผลการเจรจาส่วนใหญ่ ลูกหนี้ขอยุติเรื่อง รองลงมาคือเจรจาสำเร็จ และเจรจาไม่สำเร็จ ตามลำดับ โดยลูกหนี้ที่ขอยุติเรื่องส่วนใหญ่เนื่องจากลูกหนี้ไม่ประสงค์ดำเนินการตามโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนต่อไป รองลงมาคือลูกหนี้ไม่เข้าร่วมการเจรจา และน้อยที่สุดคือลูกหนี้ได้นำเงินมาชำระหนี้สินที่มีอยู่ในระบบหมดแล้ว ส่วนการเจรจาที่ได้ผลสำเร็จ คือลูกหนี้ส่วนใหญ่มีความประสงค์ขอปรับโครงสร้างหนี้กับธนาคาร รองลงมาคือ ลูกหนี้กับธนาคารสามารถตกลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ได้ เช่น ลูกหนี้อินยอมชำระหนี้ส่วนที่ค้างชำระและขอผ่อนชำระตามงวดปกติต่อไป หรือลูกหนี้จะหาเงินมาชำระเพื่อปิดบัญชี และน้อยที่สุดคือลูกหนี้มีความประสงค์จะ Refinance ไปสถาบันการเงินอื่น และการเจรจาไม่ได้ผลสำเร็จ ส่วนใหญ่เนื่องจากธนาคารได้นำส่งเรื่องของลูกหนี้เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายแล้ว รองลงมาคือลูกหนี้ไม่มีความสามารถชำระหนี้คืนแก่เจ้าหนี้ และน้อยที่สุดคือลูกหนี้และธนาคารไม่สามารถตกลงเงื่อนไขในการชำระหนี้ได้

ผลการอนุมัติสินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 ในปี 2548 มีเป้าหมายในการอนุมัติสินเชื่อ 1,299 ราย ในวงเงินกู้ 97 ล้านบาท และในปี 2549 เป้าหมายในการอนุมัติสินเชื่อ จำนวน 270 ราย วงเงินกู้ 15 ล้านบาท ผลการดำเนินงาน พบว่า ในปี 2548 สามารถอนุมัติสินเชื่อได้ 176 ราย วงเงินกู้ 7.25 ล้านบาท และปี 2549 อนุมัติสินเชื่อได้ 132 ราย วงเงินกู้ 6.72 ล้านบาท ซึ่งไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

2) ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาให้สินเชื่อในโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7

ผลการศึกษาประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง การเข้าร่วมโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน และวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาให้สินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

2.1) ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ผลศึกษาข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 จำนวน 100 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 31-49 ปี ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพค้าขาย มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือน 10,000-20,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ทำงาน 2 คน

ส่วนข้อมูลทางด้านเศรษฐกิจของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอนุมัติสินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7 จำนวน 100 ราย พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงในสัดส่วนใกล้เคียงกับเพศชาย มีสถานภาพสมรส มีอายุอยู่ในช่วง 31-49 ปี

ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนน้อยกว่า 10,000 บาทต่อเดือน มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวที่ไม่ได้ทำงาน 1 คน

2.2) การเข้าร่วมโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน

การเข้าโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของกลุ่มตัวอย่างที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อพบว่า ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลจากทางวิทยุและหอกระจายข่าวในหมู่บ้านและไปลงทะเบียนที่ว่าการอำเภอมากที่สุด เหตุผลที่มาลงทะเบียนเพื่อขอรับเงินช่วยเหลือจากรัฐโดยไม่ต้องจ่ายคืน และเพื่อหาแหล่งเงินกู้ใหม่ที่มีดอกเบี้ยถูกเพื่อนำเงินไปชำระหนี้สิน หลังจากขั้นตอนการลงทะเบียนแล้วศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนประจำอำเภอหรือจังหวัดจะเชิญผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการเจรจาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน ผลการเจรจาพบว่าลูกหนี้ทุกคนมีความประสงค์จะขอกู้เงินจากธนาคารออมสิน

ส่วนการเข้าร่วมโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ พบว่า ส่วนใหญ่รับทราบข้อมูลทางวิทยุและหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน และสถานที่ที่ไปลงทะเบียนมากที่สุดคือ ที่ว่าการอำเภอ เหตุผลที่มาลงทะเบียนเพื่อหาแหล่งเงินกู้ใหม่ที่มีดอกเบี้ยถูกกว่าจะได้้นำเงินไปชำระหนี้สิน และต้องการหาอาชีพเสริมเพื่อให้มีรายได้เพียงพอต่อการชำระหนี้สิน หลังจากขั้นตอนการลงทะเบียนแล้ว ศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะความยากจนประจำอำเภอหรือจังหวัด จะเชิญผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมการเจรจาเพื่อหาทางแก้ไขปัญหาหนี้สิน และผลการเจรจา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความประสงค์ขอกู้เงินจากธนาคารออมสิน

2.3) ปัจจัยที่มีผลต่อการพิจารณาให้สินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารออมสินภาค 7

ในการอนุมัติสินเชื่อของธนาคารออมสินภาค 7 จะพิจารณาจากปัจจัยทั้งหมด 5 ปัจจัยคือ ปัจจัยที่หนึ่ง ต้องกู้เงินเพื่อนำไปชำระหนี้ในระบบและหนี้ในระบบ ปัจจัยที่สอง มีภาระหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท ปัจจัยที่สามจำนวนเงินผ่อนชำระต่อเดือนไม่เกินร้อยละ 30 ของรายได้ ปัจจัยที่สี่ มีหลักประกันสินเชื่อ และปัจจัยที่ห้า ไม่มีประวัติหนี้ค้างชำระ ผลการศึกษาลูกหนี้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ สำหรับปัจจัยแรกคือการกู้เงินเพื่อนำไปชำระหนี้ในระบบและหนี้ในระบบ พบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่เพื่อนำเงินไปชำระหนี้ในระบบถึงร้อยละ 86.00 สำหรับปัจจัยที่สองลูกหนี้จะต้องมีภาระหนี้ไม่เกิน 100,000 บาท จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีภาระหนี้โดยเฉลี่ย 42,000 บาท สำหรับปัจจัยที่สาม จำนวนเงินผ่อนชำระต่อเดือนต้องไม่เกินร้อยละ 30 ของรายได้ จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่มีเงินผ่อนชำระต่อเดือนโดยเฉลี่ย 14.60 ของรายได้ สำหรับปัจจัยที่สี่ ลูกหนี้จะต้องมีหลักประกันสินเชื่อ จากการศึกษาพบว่า ลูกหนี้ส่วนใหญ่ใช้ข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจเป็นหลักประกัน คิดเป็นร้อยละ 93.00 และปัจจัยที่ห้า ประวัติ

การมีหนี้ค้างชำระของลูกหนี้ จากการศึกษา พบว่าลูกหนี้ทุกรายไม่มีประวัติหนี้ค้างชำระหลังเข้าร่วมโครงการลูกหนี้ได้รับอนุมัติ สินเชื่อในวงเงินกู้โดยเฉลี่ย 42,000 บาท มีระยะเวลาในการกู้เฉลี่ย 3 ปี และจำนวนเงินผ่อนชำระโดยเฉลี่ยเดือนละ 1,700 บาท

สำหรับลูกหนี้กลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อจากธนาคารออมสินภาค 7 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31-49 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้เฉลี่ยของครัวเรือนต่อเดือนน้อยกว่า 10,000 บาท ลูกหนี้ที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อคือผู้ที่มีคุณสมบัติไม่ผ่านหลักเกณฑ์การพิจารณาสินเชื่อในปัจจัยด้านใดด้านหนึ่งขึ้นไป ผลการศึกษา พบว่า ร้อยละ 64.51 ลูกหนี้ไม่มีวัตถุประสงค์ในการกู้เงินเพื่อนำไปชำระหนี้ในกระบบหรือหนี้ในระบบ ร้อยละ 8.60 ลูกหนี้มีภาระหนี้สินมากกว่า 100,000 บาท ร้อยละ 25.81 ลูกหนี้มีจำนวนเงินผ่อนชำระรายงวดเกินร้อยละ 30 ของรายได้ ร้อยละ 37.60 ลูกหนี้ไม่มีหลักประกันสินเชื่อ และร้อยละ 76.34 ลูกหนี้มีประวัติหนี้ค้างชำระเมื่อพิจารณาจำนวนลูกหนี้ที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ พบว่าเนื่องมาจากปัจจัยในการพิจารณาสินเชื่อไม่ตรงตามหลักเกณฑ์การพิจารณา 2 ปัจจัยรวมกันมากที่สุด

5.2 ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

1) จากการศึกษาพบว่า แหล่งข้อมูลในกลุ่มตัวอย่างรับรู้ข้อมูลโครงการแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชนมากที่สุด คือ วิทยุ และหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน ดังนั้น หากธนาคารออมสินมีโครงการตามนโยบายรัฐบาลอื่นๆ หรือออกผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ต้องการกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนระดับรากหญ้า ก็สามารถประชาสัมพันธ์โดยใช้สื่อทางวิทยุ หรือหอกระจายข่าว จะช่วยให้ข้อมูลถึงกลุ่มเป้าหมายได้ครอบคลุมมากขึ้น

2) จากการศึกษาการเข้าโครงการแก้ไขปัญหานี้สินภาคประชาชนของกลุ่มตัวอย่างพบว่า เหตุผลในการเข้าร่วมโครงการของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เพื่อหาแหล่งเงินกู้ใหม่ที่มีดอกเบี้ยถูก ดังนั้น ปัจจัยด้านอัตราดอกเบี้ย จึงเป็นแรงจูงใจที่สำคัญซึ่งมีส่วนทำให้ลูกค้าจะตัดสินใจเลือกใช้บริการ หากธนาคารออมสินต้องการขยายฐานลูกค้าสินเชื่อประเภทอื่นๆ สามารถใช้อัตราดอกเบี้ยที่ต่ำเป็นแรงจูงใจให้ลูกค้าตัดสินใจใช้บริการจากธนาคารออมสินได้

3) จากการศึกษา พบว่า ลูกหนี้บางรายที่มาลงทะเบียนเข้าร่วมโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน เนื่องจาก เข้าใจว่าเป็นโครงการที่รัฐบาลจะแจกเงินให้ฟรีเพื่อให้ผู้ที่มีปัญหาหนี้สิน นำไปชำระหนี้สินที่มีอยู่ ซึ่งไม่ใช่วัตถุประสงค์ของโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชน ดังนั้น หากธนาคารจะดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับโครงการประชานิยม หรือ โครงการตามนโยบายของรัฐบาลที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นประชาชนระดับรากหญ้า ควรจะประชาสัมพันธ์รายละเอียดของโครงการให้กลุ่มเป้าหมายได้เข้าใจถึงวัตถุประสงค์และวิธีการดำเนินโครงการอย่างชัดเจน

4) จากการศึกษา พบว่า ลูกหนี้ที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อ มีวัตถุประสงค์ในการกู้จากสาเหตุอื่น ๆ นอกเหนือจาก การนำเงินไปชำระหนี้สินในระบบและนอกระบบ ได้แก่ เพื่อนำเงินไปลงทุนค้าขายหรือขยายกิจการและเพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว ดังนั้นธนาคารควรขยายหลักเกณฑ์ด้านวัตถุประสงค์ในการกู้สินเชื่อ โครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนให้มีความหลากหลายมากขึ้น จะทำให้มีลูกหนี้ที่ได้รับอนุมัติสินเชื่อของธนาคารเพิ่มมากขึ้น

5) จากการศึกษา พบว่า ในการผ่อนชำระเงินงวดคืนธนาคารเป็นรายเดือนนั้น เนื่องจากลูกหนี้ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้างหรือเป็นลูกจ้างบริษัทเอกชน และประกอบอาชีพค้าขาย ซึ่งอาจมีรายได้ ที่จะต้องจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายให้เพียงพอเป็นรายวัน ดังนั้นเมื่อธนาคารมีหลักเกณฑ์ให้ส่งชำระหนี้คืนเป็นงวดรายเดือน ลูกหนี้อาจมีเงินส่งชำระไม่ครบตามจำนวนที่ธนาคารกำหนดในสัญญากู้เงิน เพื่อเพิ่มความสามารถในการส่งชำระเงินคืนเป็นงวดรายเดือนของลูกหนี้ ประกอบกับธนาคารออมสินมีบริการจัดพนักงานออกรับฝากเงินนอกสถานที่ ให้แก่ลูกหนี้สินเชื่อ โครงการธนาคารประชาชน และมีบริการ รถMOBILE ออกให้บริการแก่ลูกค้าทั่วไปอยู่แล้ว จึงควรเพิ่มจุดบริการให้บริการรับฝากเงินนอกสถานที่ให้มากขึ้น เพื่อที่ลูกหนี้จะได้ทยอยฝากเงินสะสมไว้ในบัญชีเป็นรายวัน เมื่อครบเดือนจะได้มีเงินที่สะสมไว้ในบัญชีเพียงพอสำหรับให้ธนาคารหักผ่อนชำระสินเชื่อ ซึ่งจะช่วยผ่อนภาระให้แก่ลูกหนี้ และช่วยธนาคารลดความเสี่ยงในการเกิดปัญหาหนี้ค้างชำระอีกประการหนึ่งด้วย

6) จากการศึกษา พบว่า ลูกหนี้ที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อส่วนหนึ่งเนื่องมาจากไม่มีหลักประกัน อาจเป็นเพราะ ไม่มีญาติหรือคนรู้จักที่เป็นข้าราชการหรือพนักงาน ของรัฐ หรืออาจจะมี แต่บุคคลเหล่านั้นติดภาระค้ำประกันสินเชื่อให้ลูกหนี้รายอื่นแล้ว ดังนั้นเพื่อเพิ่มโอกาสให้ลูกหนี้ได้รับอนุมัติสินเชื่อมากขึ้น ธนาคารอาจจะผ่อนปรนหลักเกณฑ์ด้านบุคคลค้ำประกัน คือให้บุคคลที่เป็นผู้ค้ำประกัน สามารถค้ำประกันให้แก่ลูกหนี้ได้มากกว่า 1 ราย โดยพิจารณาจากรายได้ของผู้ค้ำประกันหากมีรายได้เพียงพอที่จะค้ำประกันได้มากกว่า 1 ราย ก็อนุโลมให้ค้ำประกันมากกว่า 1 รายได้

7) จากการศึกษา พบว่า ลูกหนี้ที่ไม่ได้รับอนุมัติสินเชื่อส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากเคยมีประวัติค้างชำระกับเจ้าหนี้รายเดิม เนื่องจากสินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนเป็นโครงการตามนโยบายของรัฐบาลที่มอบหมายให้ธนาคารออมสินดำเนิน การ และวงเงินที่ให้กู้ ไม่สูงมาก ดังนั้น ธนาคารควรผ่อนปรนหลักเกณฑ์ด้านประวัติหนี้ค้างชำระ โดยอาจจะพิจารณาให้ลูกหนี้ที่มีประวัติค้างชำระกับเจ้าหนี้รายเดิมสามารถกู้สินเชื่อโครงการแก้ไขหนี้สินภาคประชาชนของธนาคารได้ แต่ลูกหนี้ต้องแสดงเจตนาและสร้างวินัยในการส่งชำระหนี้ที่ดีให้ธนาคารทราบ โดยให้

ลูกหนี้เดินบัญชีเงินฝากเป็นรายวัน เช่นเดียวกับลูกหนี้สินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนก่อน
พิจารณาอนุมัติสินเชื่อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved